

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politični i
kulturni tjednik.

MURAVIDEK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevei, 1924. december 31.

Broj 49. Szám.

Nôvo leto.

Z narascajôcsov nezadovolnosztjov szmo preklacili pá'zítka nasega eden létén be'zaj, dolimô'zd'zili na nâsz obêseni bremenov eden tao. I gda sztôpamo na prag trôstapunoga miádoga leta, jo moremo pozdrávlati nê zâto, ár je nôvo i mlâdo, nego vu vûpanyi, kí nam da tîost do zadovolnêsega bîvanya vu nasem zítka be'zâji, nasega sztâlisa.

Vrêmen, kí je med dvojnîm pozdrávom poszvetseno, je pa z vérsztvenoga pogléda pobojszke dôbe krízis vérsztvenoga sztâna. Vsze okólnosztî i prîlike nam za prîsesztnoszt ka'zejo tî, ka je premîjeno sztâro leto szamo opomin bûo, tî nôvo leto pa právi zacskéte konca tîszte bojszke i pobojszke dôbe, gda je páver kak—tak escse vértûvao lêko. Kak páver nema k szvojoj vecsîni primerno zadoszta zasztôpnîkov v tîsztoj agrârnoj i finansnoj politiki, stera obremenî z véksim tálom té sztan, rávno szo telko previdni ovoga sztâna politiki, da naj szamo pávra obtercsîjo. I gda tî delo more meti za nâsz túzen nâszhaj, te sze csûdûvatî nemremo csi nâsz vu nôvo leto vlo'zeni vûpanya trôst vkani.

Csi szî szamî nescsemo pomocsti, kak moremo csakati od drûgoga pomôcs? Zâto ka sze 'zîle pávri nacsnejo nâprvlé, na vszê drûgi sztânov v haszek, vecs kak gvûsno Nasa vérsztvenâ krîza sze je zacsnola, pávra pa po falácsicskaj na níkoj szprávlati, je cíl drûgi sztanôv. Pazka na vsze sztrani naj nezaosztâne, previdnoszt je skér prôti véksim nevôlam.

Nezogîbno bôde nazadoványe páverszkoga sztâna v prîsesztnom nôvom leti, alî zâto vcagatî neszîmêmo. Trôst, vûpanye zgûbitî neszîmêmo, ár tî 'zîvé csloveka i ga do nadalnoga dela bátrîvi, nego da ze tak sze zagvûsamo na szvojoj skodî, ka nam je vsze tomi rêszan szamo i jedîna bo'zua dr'zavna politika krîva, té z bôgsim delom i z véksov, z mocsnêsov natûrov sze vr'zîmo na pôe politicsnoga dela i ár nâsz je vecs, tî vecsîno z vkûper razmênyom i vse nyom ponûcâjmo gori za pobôgsanye nasega sztâlisa.

Ka szmo pa zamûdîli, je zamûjeno nê povszemszega. Mînolo je to sztâro leto, prîde nôvo. I csi vu tom nôvom leti do vszî drûgi (îdustrialnî) prîdelkî nepri merno pocszazoma zaszedûvatî v cêrâ nase vedno pádajôcse polszke prîdelke i de dâcsa vecs kak gvûsno escse narâsztsala: z energicsnim nasztôpom, v ednom razmênyi szî lêko prîszkocsimo

na pomôcs, dônok sze zmoremô nazâ Kak szo mînole te bôgselêta, mînéjo tûdî ta szlaba, i csi szmo prîjâtelje szvoje bodôcsnosztî, doszégneimo lêko potîsztomtoga pá drûga, bôgsa zadovólûêsa nôva leta.

V veri trdno, trôsta puni z lûbéznosztjov do blîznyî — naprê!

A király és a királyné Párisba utaztak.

Arzén herceg állapota válságos.

Sándor király és Mariola királynő szerdán az Orient-expresssel Párisba utaztak. A királyi pár utazását ellenzéki oldalról összefüggésbe hozzák a Radics párt ellen tett intézkedésekkel, holott megállapítható, hogy a királyi párt szomorú rokoni kötelesség teljesítése szolgáltatta Párisba.

A király utazásáról a sajtóiroda a következő kommunikét adta ki:

Miután öfensége Arzén herceg egészségi állapota megrendült és állapota rosszabbodott, öfelség a király és királyné néhány napra Párisba utaztak.

Arzén hercegnek, aki Sándor király nagybátyja, gyomorrákja van.

Nincses külügyminiszter legutóbbi párisi tartózkodása alatt meglátogatta a beteg herceget s hazaérkezése után jelentést tett az uralkodónak nagybátyja egészségi állapotáról. A külügyminiszter információja után öfelsége elhatározta, hogy Párisba utazik. Tegnap távirat érkezett Párisból, hogy a herceg állapota rosszabbra fordult az orvosok nem merik meg operálni. A király és a királyné szerdán reggel az Orient-expresssel elutaztak. Kíséretükben csupán Jankovics Dragutin udvari miniszter és Maszáránics alezredes, szárnysegéd van.

A királyi pár előreláthatólag tíz napig marad Párisban.

Tirana elfoglalása órák kérdése.

Az albán kormány tagjai menekülnek.

Az albániai polgárháborúról érkező legújabb jelentések szerint Achmed bég csapatai közvetlen Tirana előtt állanak s szerdán előreláthatólag birtokukba jut a főváros. Tirana elfoglalása az egész albán helyzetnek más képet ad, ma már Skutari körül is véres harcok folynak Fan Noli csapatai és a kormánycsapatok között s a Matu-törzs, amely a legnépesebb albán törzs, szintén Achmed béghez csatlakozott. A szorongatott helyzetben lévő kormánynak alig vannak hívei.

Kukus és Piskopeja között helyreállították a telefonösszeköttetést s Piskopejából érkező jelentés szerint a felkelők Tyafá-nál megverték a kormánycsapatokat.

Achmed bég és Cena beg Lissunban vannak, ott a főhadiszállás. Lissun 8 kilométernyire van Tirántól.

A felkelők által elfoglalt területen Achmed bég kinevezte az új tisztviselőket s berendezte a közigazgatást.

Az albán kormány tagja, maga Fan Noli is menekülésre készül.

A kormány feloszlatta a Radics-pártot

A párt vezetői ellen az államvédelmi törvény alapján fognak eljárni.

A minisztertanács ülésén Maximovics Bózsó belügyminiszter javaslatára elhatározta, hogy a Radics-pártot feloszlattja és vezetőit az államvédelmi törvény alapján felelősségére vonja. A minisztertanács határozatának indoklása az hogy a Radics-párt a III. in-

ternacionáléhoz csatlakozott, már pedig az államvédelmi törvény a kommunista agitációt bármilyen formájában is tiltja.

A határozat foganatosításáról eddig még semmi hír nem érkezett.

Ötvenszeres tömeggyilkos, aki megette áldozatait.

A münsterbergi rendőrség napok óta nagyarányú tömeggyilkosság ügyében folytat nyomozást, amelynek során letartóztaták Tenke Albert földmivest, aki ellen súlyos terhelő körülmények merültek fel. Tenke szállásán sózott emberhúst és emberbőrből készült nadrágtartókat találtak, azonkívül nagy mennyiségű ruhát, amelyeket áldozatától rabolt el.

Tenke kihallgatása alkalmával beismerie, hogy mintegy ötven embert gyilkolt meg, többnyire vándor iparoslegényeket, akiket becsalt szállására. Az áldozatok husát beszóta, felfűstölte és megette.

A rendőrség folytatja a nyomozást.

Je vsze mogôcse!?

Kakstêcs je cslovek vdr'zâvikak edno szamô pun dûznosztî, edno pravico, eden jus vszeedno mâ, steroga z cêlov szlobodcsinov szpunyâva lêko i tî je: volilna pravica. — Pravzaprav bi tak moglo bidti, alî zalosztno prînasz je escse nê tak. Bár pri denênyem szkrivnom volilnom sistemi je dâna tá mogôcsnoszt vszâkomi zavêdenomi csloveki, alî je tak v prakszi? Nê, Zakâ? Menka mednami politicsna sôlanoszt, nevêmo ka edna alî drûga partâja za cíla mâ, zâto sze pa té podâmo lépim iménam poedîni partâj, obecsâvanyom, alî zapelivim recsom, kak tûdî nêednok pressîoneranyi. Csi bi vu nasem politicsnom mislênyi sztâlîni bîlî, bi vôtum z szamosztâlpim mislênyom dâli, pa nê na nagovârjanye, alî po szôszeda csinênyi.

Mi prêkmurci, rávno kak drûgi bi zadovolni bîlî té, v solszkom dugoványi, csi bi sze deca rázne jezike nâvcslî v solâj. Na i sze tî, csakati moremo? Kakgda, csi szo rávno zdaj prepovedali v nízisi stîri gîmôdzîjaj vcsenyê, fundament kulture i znanosztî, latîncsîno i szkoroda szvêtovnî jezîk nemscsîno. Tî sze velî naprêdnoszt?

Tak sze vîdî, ka nîsternî goszpôdje sze escse i dnész v tîsztom mislênyi zîblejo, ka nâsz Prêkmurce escse v kordî trbê dr'zâtî. Csi bi szî nê tak racsûnali, miszlîmo kabi te prînasz 'ze rávnotak moge obcsînszke volîve bidti, kak pa prêk na ovom tâlî Slovenije. Zakaj szmo tû v ozâdje porînyenî, csi szmo pa pri porcîji tî prîvî. Szmo rêszan escse tak mladolêtnî, kabi nam tûture (gerente) trbelo i nemrêmo metî odebrâne 'zupâne?

Csi je komî dûznoszt morâlo med lûdsztvom sîrîtî i v deco cepîtî, alî sze tî doszégne pôtom nemorâlnoga pîszanya z prîpovêszî i v nemorâlnî glâszov posîlanya po deci?

Fizess elő a „MÖRSZKA KRAJINÁ“-ra.

Ó esztendő

sivár multját azzal véltük a mai nappal eltemetni és feledni, hogy vele temetjük el mindazt az akadályt, mely békevágyó munkánkat eddig gátolta. Hogy ehhez azonban az újév küszöbén sok reményt fűzhessünk, nincsen alapunk. A jelek arra engednek következtetni, hogy az új esztendő is csak gondterhes életünk egy szakaszának befutására van előirányozva, Madách „Ember küzdj és bizva bizzál” örökké igaz szavainak alapján.

A hogy a háborús ó esztendő mulásával és elmúltával fűztünk mindig szebbnél-szebb reményeket az új esztendők közelétek, ahogy a háború utáni évek utolsó napjait az eljövő ujakkal véltük javunkra megváltásnak s kellett oly sokszor csalódnunk, épp ilyenek ígérkeznek a közelgő új esztendő is, vagy tán még nagyobb csalódásokban fog bővelkedni.

Békés munka, szabad cselekvés joga, egyenlőség és testvériség, mint eddig is, csak álom marad továbbra is. Bármiképp is vágyunk e fogalmak valósága után, tényleg ismeretlen fogalom marad előttünk. Az emberiségben meg van rá a jóakarát, de kik az élet kocsijának rudját igazgatják, vagy legalább is igazgatni akarják, az emberiséget ezen utjáról letérítik. Kiknek éppen amaznak példáját kellene mutatni, azok járnak el legsűrűbben az ellenkezője szerint. Vagy tán nem-e politikai célok orkánja zavarja meg a népet békés munkájában, szabad cselekvésének jogában, nem-e ezen célok bontják meg az egyenlőség és testvériség szép eszméit, mikor minden Isten és ember alkotta tör-

vényt sutba vetik, képesek mindennemű törvénytelen cselekedetre, hogy saját részükre a hatalmat mindegy kisajátítsák.

S amint az ó évben a jelenlegi államhatalom korlátozni próbálta a népnek szabad cselekvését, midőn talán egy harmadát a lakosságnak mindegy eltüntetni akarja egyetlen jogától, mellyel szabadon cselekedhetnek, az új esztendőben ez gyakorlatban is be fog következni. S ha ez megtörténik, mert meg is történt már, akkor lehet reményünk a jövő esztendőre, hogy a „szabadság, egyenlőség, testvériség” szép fogalma gyakorlatilag érvényesülhessen?

Nem vagyunk eskütt elleneségei Radics és pártja ellen tett intézkedéseknek, de az ellen igen, ha emberi jogokat eltipornak azért, hogy saját jogtalanságait érvényesíthessék. Ellene vagyunk azért is, mert ami ma veled, holnap már velem történhetik meg példabeszéd alapján ez kötelességünk s ha ma nem tiltakozunk ellene mások érdekében, holnap egész bátran megtehetik ellenünk.

Mi Prekmurecek hatványozva kétkedően nézhetünk az új esztendő elé. Ha a hárommillió horvát néppel merik az erőszak eszközeit alkalmazni, akkor velünk az egyharmincad néppel szemben, ha mást nem, a Prekmurjára kivetett adó helyett ha eddig 150 százalékkal többet szedtek be, majd az új esztendőben 200 százalékkal szednek be többet s ez nekünk éppen elég lesz. Azért az újévbe vetett reményünkkel, ahogy a jelek mutatják, tulzásba ne menjünk.

Ágyuharc likőr-szállítmány ellen.

Négy alkohol-csempész hajót fogtak el az amerikai vámnaszádok

LONDON. Az amerikai partvidéken Sandy Hook mellett a vámőrség naszádjai rövid harc után föltartóztatták és zár alá vették a Patras nevű angol shoontert és három más motoros hajót, amelyek hatezer láda likőrt vittek körülbelül félmillió dollár értékben. Az amerikai vámőrök a csempészhajókon 19 embert foglyul ejtettek.

Negyven mérföldnyi uton

üldözték az amerikai naszádok a csempészhajókat és a vad hajsza közben kisebb kaliberű ágyukból tizenkét lövést adtak le, míg a shoontert és a három motoros hajó megadta magát. Az elkobozás a legutóbb kötött angol-amerikai egyezmény értelmében történt, amely úgy szól, hogy idegen hajóknak szeszestiltat nem szabad szállítani az amerikai parttól egy órai hajótúrájában.

Glászi—Hirek.

Bla'zeno i veszélo nŕvo leto 'zelé vszem postŕvanim naprêplacsnikom i prijatelom „Mŕszke Krajine-Muravidê” reditel-sztvo in opravnistvo.

Mŕszke Krajine p. prijatelom naznanjamo, ka zavolo lézêse evidenci naprêplacsnikov i na lehkŕto placila sze od nŕvoga leta zacsktkom naprêplacilo na „Mŕszke Krajino” na frtao leta za zagotovi. Vszâki, ki nâsz z naprêplacsilom râvnotak kak szebê podpérati csê, proszimo da naprêplacsilô vszeli szamo na 1/4 leta posle, pri steroj priiliki priložimo vszîgdâr csekk. — Ár pa pri denésnyoj drâgocsi (povzdîg stampanja, papéra cêna itd.) nemremo szhâjati, szmo prisziljeni naprêplacsilô mészecsno z ednim dinârom podignoti, da sze nam zgŕbicska dônok mâli tao pokrije. Tak de naprêplacsilô odszêmao 15 Din na frtao (1/4) leta. Tô je tô eden liter vîna na frtao leta menyê i mâmo: novice, papér, glaszilo v nasem materszkom jeziki, za nas Prêkmurszki interes, bojevnike za pravico i obsztoj nasega sztâna, neodvisznoga informâtorâ v szredini politicsni bojov — Mŕszke Krajino. Sto podpéra nyô, podpéra i i szvoj sztan i jezika pravico!

— Ognÿi. 'Zaloszten dokâz je neprijâtelâ szramŕtno delo, ki szamo szlaboszt szvedocsi, i ki je dvema kmê-

toma tak 'zalosztne szvétke napravilo. 23. XII. 1924. je zgorêla kmeta Kercsmâr Sândora v Seli, hŕta i párma z vesz krmov i z vészrtvov skerjov. Sko de je okŕli 20.000 Din, szakolêrano je na mâlo sumo bilô. — 27. XII. v noci ob 11 vŕri je zgorêlo vészrtvena hramba, presa z krmov i vészrtvenov hrambov lâszt Lipics József 'zupâna v Fokovci. Kvâra je okŕli 60.000 Din. Csinitelje sze zaszedŕjejo.

— Revolver v rokaj nevrêdni. V M. Soboti v krcsmi g. Benkicsa szta sze najsla 26. XII. dvâ poznanca, Cservék Kâlmân z Lukacsvec i Kolar Jânos z Norsinec. Tŕdi tam je dao 20 lêtni Cservék Kolâri eden 7 nun—szki revolver. Kak szta sla odtisztec, je Kolar na ceszti z revolverom sztrêlo stero je csŕla 'zandârszka patrola. 'Zandârje szo revolver odvzêli i zŕcsili szodniji, ki je posztŕpanye zavolo nosenyâ ro'zâ brezi dovolênya, prŕti obema zacsêla.

— Rezervni officerje, kém prihâja vrêmen za napredŕvanye, ali bi napredŕvati 'ze automaticke mogli, naj priglâszijo tô szvojoj vojâskoj komandi.

— Kandidaturo naprêdnoga bloka za D. Lendavszki okraj szo prevzêli Dr. Lipold fiskâlis v Maribori i I. Kirâly z D. Lakosa.

— Te'zko je ranjeni Krajnc Karol 21 let sztar decsko z Drakovec (Stajarsko). Decski szo 28. XII. lumpali v krcsmi i je prislo do szvâje. Medtem

Földünk kísérője, a hold.

Egyetlen égitestet sem ismerünk oly jól, mint a holdat. Az az 52 ezer mérföld (384 ezer kilométer), mely a földünköt elválasztja, elenyésző csekélynek tetszik azokhoz az óriási távolságokhoz képest, melyek a világ-egyetemben megszokottak. Hiszen a hozzánk legközelebb eső bolygók, a Vénusz és a Marsz, 110 150-szer esnek távolabb tőlünk, mint a hold, a nap azonban már 385-ször, a Jupiter 1500-szor, a Szaturnusz meg éppen 3100-szor. Ha repülőgépeinkkel kirepülhetnénk a világűrbe, hat hónap alatt jutnánk el a holdba, míg a puskagolyó éppen kilenc nap alatt érne oda. De hozzá kell tennünk, hogy a holdnak csak az egyik felét ismerjük jól. A hold ugyanis a föld körül való útjában, amely 28 napig tart, csak egyszer fordul meg a tengelye körül, ennek pedig az a következménye, hogy mi mindig csak ugyanazt az egy féltekéjét látjuk: a másikat, a tulsó oldalt ember nem látta még!

A holdról való ismereteinket hatalmas távcsöveinknek köszönhetjük. Segítségükkel rengeteg fényképfelvételt is készítettek a csillagászok a holdról és aki végiglapozza azokat, az úgy érzi, hogy ezekkel a csodás térképekkel a kezében meg merne kockáztatni egy utazást a holdon, anélkül, hogy eltévedéstől kellene félnie. A felvételek szépsége is eltűnik azok mellett a gyönyörű képek mellett, melyeket csillagászati távcsöven át való közvetlen megfigyelés varázsol szemünk elé. Ilyenkor a nap fényében fényhegyekként csillogva, hatalmas hegységek fekszenek előttünk, meredek csúcsok merészen emelkednek ki a szürkén fénylő síkságokból, hullámos magaslatok vonulnak rajta végig. A felszínén hatalmas szakadékok tátonganak, hosszú és magas hegyláncok közt pedig mély völgyek kigyóznak: — és mindez oly vtlâgosan, oly bâmulatosan tisztán és él sen látható, hogy a megfigyelô alig tudja magát beleélni abba a gondolatba, hogy egészen más égitest fek-

szik előtte, melyet ember soha el nem érhet.

Ezeknek a képeknek villágosságát pedig még emeli a körülmény, hogy a hold felületét napról napra változó világításban látjuk. A hold ugyanis fényt, megvilágítását — épp úgy, mint a föld — a naptól kapja. Miközben majdnem kör alakú pályáján, mely a föld pályáját kis szögben keresztezi, a föld körül vonul, mindig más és más állásba kerül a naphoz viszonyítva, amely így a hold gömbjének mindig más és más részét világítja meg. Amikor a föld a hold és a nap között van, akkor a holdnak felénk forduló féltekéje nem kap megvilágítást, — ez az újhold ideje; mi ilyenkor nem látjuk. Minél inkább távozik ebből a helyzetből oldalvást, annál többet látunk a megvilágított részéből; ilyenkor tehát nŕ a hold, még pedig mindaddig, míg teljesen szembe nem kerül a nappal. A felénk forduló féltekéje egészen meg van világítva, — ez már a holdtŕlte. Aztán a mástik oldalra tér át a hold, mind kevesebbet látunk belôle: fogy, míg végre újra beáll az újhold ideje. Tizennégy napig nem látjuk a holdnak felénk forduló részét, ez az ŕ éjszakája; tizennégy napig van foko-

zatosan megvilágítva, ez az ŕ nappala. — egészen természetesen, hiszen 28 nap alatt fordul meg egyszer a tengelye körül. 28 napig tart rajta egy nap.

Aki a holdon tartózkodhatnék, az onnan épp úgy látná a napot az égboltozaton, mint mi itt a földön. Ami pedig ezzel együtt jár: a megvilágításnak folytonos változása, azt innen a földről is szépen látni jó távcsöven keresztül. Elôször — újhold idején — áthatolhatatlan sötétség borít mindent. Mikor aztán az elsô napsugarak érik a legmagasabb hegyek csúcsait, ezek fénylô csillagokként tŕnnek elô a sötétségből. Amint a nap emelkedik, a világosság lassankint leszáll a hatalmas hegyoldalakon, csak a völgyeket takarja még teljes sötétség: aztán látni lehet a távcsöven át, miként vetíti a nap a hegyek éles árnyékait a síkságra; minél magasabbra emelkedik a nap — a holdrŕt nézve, — annál kisebbek lesznek az árnyékok. annál jobban tŕnik a sötétség. Vêgre — holdtŕlte idején — már a völgyeket is éri napfény árnyék alig látható; a nap a delelŕpontján áll.

(Folyt. kŕv.)

je Max Varsel z no'zom Krajna tak težko szmekno z no'zom v právo szlédnyo rebro, ka szo ga pripelali v spitao v M. Soboto, gde szo nyemi vöviszcse pocilice eden tao vkraj vrezali. Poskodba je nevarna.

— »Dober Pajdas« kalendar je zgotovleni i sze vunyem doszta szmeszoga cstenyá nájde. Kalendarji, ki sze v Prekmurskoj Tiskarni i pri Erdösi dobí, je cëna 8 din. Ár pa „Mörszka Krajina“ szvojim p. naprêplacsnikom i cstitelom po nyé zmo'znoszi nikak hvále'zna scsé bidti, je szklenola, ka vszi tizsti, ki sze doká'zejo, ka szo rëszan naprêplacsniki na „Mörszko Krajino“, dobijo eden „Dober Pajdas“ kalendar za lásztno cëno, tóje za 6 dinárov, i tó ali v reditelszti „M. Kr.“ v Márkisevci, ali pa pröti dokázi v Prekmurskoj Tiskarni v M. Soboti.

Pro domo!

„Mörszka Krajina — Muravidék“ pártokivüli, kizárolag a politika száraz tényeivel foglalkozó hetilap (a küszöbön levő választások alatt is csak ismertetni fogjuk az egyes pártok összetételét és célját), főszínt nyelvének, gazdasági érdekeink megvédésére fektet, azért sem bankok, sem más korporáció támogatását nem élvezheti. Miután lapunkat még ma is „államellenes madžaron“-nak ítélik, érthető, hogy állami támogatást is csak úgy kaphatnánk, ha vakon és süketen mennénk el a velünk szemben történő igazságtalanságok mellett s szomorú helyzetünket eldorádónak állítanók be. Belsőülöt kereskedőink vagy azért nem hirdetnek lapunkban, mert jobbára parasztérdeket képvisel a lap (habár mindannyija parasztból él), vagy nincsen eléggé tudatában a hirdetés jelentőségében, vagy pedig inkább a hatóságot reprezentálni vélt lapok felé gravitál, illetve azok bojkottja miatt tart. A nem bennszülött kereskedők lapunk elleni bojkottja pedig érthető, habár mi vevők ezért nem akarjuk a boszúállást.

Tehát a lap egyedül csak előfizetőire van utalva. Ebből pedig csak úgy tudná magát fenntartani, ha előfizetés díját 80 Dinárban állapítaná meg évente. Ez az előfizetés azonban előfizetőink nagy megterhelését jelentené, azért elhatároztuk, hogy oráisi kiadásaink (papír, nyomás díja stb.) némi fedezésére az előfizetés díját havi csekély egy dinárral emeljük csak, minél fogva az előfizetéseket, hogy könnyebben essék a fizetés, belföldön és külföldön egyaránt kizárolag negyedévenként szedjük be, illetve állapítjuk meg úgy, hogy az előfizetés díja ezután negyedévenként: belföldön 15 Din., külföldön 18 Din. Amerikába 20 Din., egyes szám ára pedig 1-25 Din., lesz. Ehez mérten Prekmurecek hirdetéseit 50%-al olcsóbban fogjuk számítani. Kik helyzetünket meg tudják érteni, kitűzött célunkban pedig támogatni saját érdekükben is akarnak, kérjük ennek tudomásul vételét és további szíves támogatást.

Előfizetés, könnyebb evidencia miatt is csak negyedévre kérietük küldeni.

Kiadó.

— Családi dráma Radkersburgban. A Radkersburgi vasuti vendéglő bérlője, martjánci születésű Györek nevezetű földink, a mult napokban egy fejsze csapással feleségét fején találva megölte, utána a murába ugrott, de — kiuszott. Györek nem volt teljesen normális, állandó volt a családi civakodás, míg pillanatnyi rohamának ez volt az utolsó állomása.

— Meghalt a templomnál. Vukán Ferencné, lipai asztalos felesége, f. hó 21-én Turniščere ment a templomba, hogy karácsonyi ajátosságát elvégezze. Deltájban alig hagyta el a templomot, oly rosszul lett, hogy mielőtt első segélyben részesülhetett volna, a templomtól alig pár lépésnyire meg is halt. Lesújtott férjén kívül hat árva hagyott, kik közül a legkisebb alig pár hetes.

— Bö Istennáldás. Egy év alatt öt gyermeke született Miholics József turniščei gazdálkodó feleségének. — Márciusban két kis fia, kik pár napig éltek, most pedig három kis leánya, kik azonban csak pár óráig éltek csak s együtt lettek eltemetve.

— Rómába utazó zarándokoknak nem hell utlevél. Az olasz kormány úgy rendelkezett, hogy a jubileumi évre Rómába utazó zarándokoknak nem kell utlevélről gondoskodniok, mert ha magukban utaznak, akkor a zarándokigazolvány is elegendő a határ átlépéséhez, ha pedig társaságban vannak, akkor a szabályszerűen kiállított zarándoknévjegyzék is elegendő. A pápa ma adta ki a Porta Sania megnyitására szóló külön meghívókat. A meghívókkal rendelkező közönség 24-én, féltizenkét órakor beléphet a templomba, ahol a pápa áldást oszt.

— Gróf Károlyi Mihályné súlyosan megbetegedett Newyorkban. A newyorki lapok jelentése szefint Károlyi Mihályné grófnét, aki azért jött Amerikába, hogy a magyarországi forradalom napjairól és fejleményeiről három hónapon át előadássorozatot tartson, beszállították egy kórházba. A grófné hirtelen nagy lázt kapott és az orvosok azt hiszik, hogy tifuszba esett.

— London püspöke — a sminkes menyasszonyok ellen. Right Reverend Artur Welles, londoni püspök éles harcot kezdett a sminkelő menyasszonyok ellen. A szószékéről kijelentette, milyen rut dolog az, hogy a menyasszonyok sminkes, puderos arccal és rizses ajakkal mondják ki az oltár előtt a holtomiglant. Ez az eljárás arról is tanuskodik, hogy a nő, aki így kicicomázza magát, nem tudja felfogni a pillanat magasztosságát és jelentőségét. A püspök kijelentette, hogy ő személyesen sohasem adná össze a fiatalpárt ahol a menyasszony sminkelt abrázattal lép az oltár elé.

— Tyuklopások. Markisavcin dec. 24-én éjjel Kercksmártól 4 drb. 26-án éjjel pedig Barbaricstól 4 drb. tyukot ismeretlen tettesek elloptak.

— Tartalékos tiszték, kiknek előléptetésre joguk van, vagy előlépésre a határidő közeledik, jelentsék azt levélben hadkiegészítő parancsnokságukhoz.

— Muzulmánpart Radics ellen. A sarajovól „Pravda“, Spaho lapja, legutóbbi számában „Értsük meg egymást!“ címmel válaszol Radics Istvánnak legutóbbi sorzatos támedására. A lap megálapítja, hogy a párt eddigi lojálitása Radics iránt, nem a gyengeség jele. Ezután kifejti a cikk, hogy az államforma kérdése, amelyben Radics leginkább támadja a muzulmánokat, a muzulmánpart részére mellékes, mert mint reálapolitikusok csak azt tartják fontosnak, hogy becsületes kormányrendszer biztosítsa a népek gazdasági és kulturális fejlődését és szabadságát.

— Anglia tiltakozik az amerikai hajóágyuk hordképessége ellen. A Journal washingtoni jelentése szerint az angol kormány jegyzéket intézett az Unió kormányához, amelyben tiltakozik az ellen, hogy az amerikai cirkáló ágyuinak lőtávolsága nagyobb, mint amilyen távolságot a wasingtoni egyezmény megenged.

— Kommunista propaganda Romániában. A kommunista propaganda ügyében folytatott nyomozások eredményeképpen mint hivatalosan jelentik, eddig 180 letartóztatás történt az egész országban. A letartóztatottakat Bukarestbe viszik. A propaganda központja Bukarestben volt, de fíjokjai voltak Aradon, Brassóban, Petrozsényben, Kisenevben és más nagyobb városokban is. A nyomozások során számos iratot és nagyobb összegű pénzt is foglaltak le a hatóságok.

— Ausztria január elsején újból életbelépteti a gabonavámokat. Ausztriában eddig a gabonavámok fel voltak függesztve, Újévkor ismét visszaállítják a vámot, amely nem fix vám hanem elasztikus és a gabonáarak szerint alkalmazza a kormány a minimális vagy maximális vámot. A minimális vám körübelől az érték 1 százaléka lesz és így számottevő drágulást nem fog okozni, ha tekintetbe vesszük, hogy Bécsben a búza júliusban 60—70 százalékkal drágult. A mai árak mellett pedig kétségtelen, hogy az osztrák kormány a minimális vámot fogja alkalmazni.

— Noviszadi terménytözsde, dec. 23-án. Tartott irányzat mellett élénkebb forgalom. Buza bácskai 75—76 kg-os 417. 50 dinár. Zab 300 dinár. Tengeri 187 dinár, januári 190 dinár, februári 205 dinár, március-áprilisi 195 dinár, áprilisi 197.50 dinár, szerémi 190 dinár.

— Agyszélütés ért egy mozdonyvezetőt a vasuti katasztrófától való félelmében. Tragikus módon halt meg a minap a brüsszel—antverpeni éjszakai személyvonat mozdonyvezetője. Mikor a waerloosi alaguton haladt át a vonat, észrevette a vonatvezető, hogy kissé féloldalra billent a lokomotív. Rosszat sejtve, azonnal megállította a vonatot és megvizsgálta a gépet. Kiderült ekkor, hogy a gép egyik kereke hiányzik; utközben kettétört és leesett a tengelyről. A mozdonyvezető megremült attól a gondolattól, hogy a vonatát katasztrófa érhetne volna, ha idejében észre nem veszi a bajt. Ez a gondolat annyira hatással volt rá, hogy agyszélütés érte.

Velik „SPORTNI PLES“

S. K MURA 3. jan. 1924

! ! Prijatelji športa dobrodošli ! !

KÜLÖNFÉLÉK.

— Huszonkilencen megfagytak Amerikában. Északamerika középső és nyugati államaiban a rendkívüli hideg következtében, amely sokhelyütt 25 fok Celsiusnál is nagyobb, számos haláleset történt megfagyás következtében. Idáig 29 megfagyott embert találtak a hegyek között.

— Lordból bányamunkás. Hodge volt angol munkáspárti képviselő, aki a Macdonald kormány alatt az admirális polgári lordjának tisztét töltötte be, belépett egyik bányába munkásnak. A bányászszakszervezet titkári állást kínált fel Hodgenak, aki azonban »Volt nincs, fene bánja!« kiáltással visszautasította ezt. Hodge harminc esztendő és egyike a munkáspárt legnépszerűbb vezetőinek.

— Kis sebek miatt nem érdemes orvoshoz fordulni. A kis vágott sebet mossuk ki azonnal tiszta langyos vízzel, aztán a vérző részt kössük be pár percre szorosan tiszta, mosott vászondarabbal. Ha a vérzés elállt, ragasszuk be a vágás helyét angol-tápasszal, melyet vízzel, ne pedig nyállal nedvesítsünk meg. Ha jó van kéznél, úgy tapaszt helyett ezzel is bekenhetjük a sebet.

— Rovarcsipések ellen szalmiakszesszel védekezünk. Ha a csipés nyoma erősen dagad (különösen darázs csipésnél), a daganatra vaszonkendőt teszünk s erre jégdarabokat helyezünk.

— Égett sebeket — ha azok nem nagyok — lisztel behintjük, vagy ónvízzel hűtünk. Súlyosabb esetben azonnal orvoshoz kell fordulni.

— Nátha ellen. Erős, langyos sósvizet tenyerünkbe véve, abból reggel és este szivjunk fel jócskán az orrukba.

— Kitűnő mosószer: 5 kgr. mosószappant apró darabokra vágunk és 3 kgr. szódával 10 l. forró vízben felolvasztunk. Mikor a folyadék egészen feloldódott 1¼ kgr. terpentint, 8 deka szalmiakszesszel keverünk belé s 1—1 l. ürtartalmu üvegekbe töltjük. Ezen szérből egy liter 350—400 drb. ruha kimosásához elegendő.

— Zsirfoított bőrbutorból úgy távolítunk el, hogy a zsiros helyet előbb szalmiakszesszel áttisztítjuk, aztán benzinnel dörzsöljük.

— A lámpalángot erősíthetjük, ha a petroleumba egy kevés kámfort teszünk. Egy fél liter petroleumba egy mogyoronyi nagyságu kámfort teendő. A lámpa lángja fényesebb és tisztább lesz mint különben.

Előfizetések és hirdetések

„Mörszka Krajinára“ felvételnek Erdőssy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. atholikus templom mellett.

Trztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJULJANA: dec. 30.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 420—465
„ „ Zito—Rozs	—400
„ „ Ovesz—Zab	—360
„ „ Kukorica	—300
„ „ Prosző—Köles	—330
„ „ Hajdina	250—275
„ „ Szenő—Széna	—75
„ „ Graj—Bab csres.	—580
„ „ zmësan—vegyes bab	—430
„ „ Krumpli	—135
„ „ Len. sz.—Lenmag	—700
„ „ Det. sz.—Lóherm.	

BENKO: dec. 30.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Biköv.	Bika	8.	9.- 11.- 11.50
Telice	Üsző	8.	9.- 11.- 11.50
Krave	Tehén	5.—	6.- 8.- —
Teoci	Borju		13.— 14.—
Szvinýé—Sertës			19.— 20.5
Mási l-a—Zsirl-a.			32.50 40.—
Zmőcsaj—Vaj			40.—
Spë—Szalona			30. 34.—
Belice—Tojás 1 drb.			2.—

Pënezi — Pënz.

1 Dollár	= D.	65.50
100 Kor. Budapest	= „	0.0929
100 Kor. Bëcs	= „	0.095
1 Kor. Praga	= „	2.025
1 lira	= „	2.90¼
Zürichben 100 Din	=	7.70 sfrk.

Z-haja vszako szredo — Naprêplacsiło za: 1 leto 47, pô 24 frtao 15 Din. Zvân SHS., 18 Din v Ameriko 20 Din lêtuo. Cêna anonc za 1 cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1 — mali ogaszi 0-70 Din i dâvek. Pri vecskrat popûszt.

Rôkopîszî, ki sze szrednîjo i ne vrnêjo sze posilajo: Reditelsztvo i oprâvnîstvo Mörşzka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postni csekovni racsun broj 12980. — Postatakarék számla száma 12980.

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal

Megjelenik minden szerdán. Elôfizetési ára 1 évre 47, félêvre 24, negyedêvre 15 Dinár. Kalföldre 18, Amerikába 20 Din évente. Hirdetési ár 1 cm-ként: szövegközti és nyílter 1-50, rendes 1 —, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

Prispevki za delavsko zbornico.

Okrožni urad za zavarovanye delavcev a Ljubljani nas naproša za priobcênye sledeči objave:

Na podlagi uaredbe minîsterstva socijalne politike od 12. 9. 1924. st. 0 49. se bode na podlagi §-a 62, zakona o varstvu delavcev in členu 146 finansnega zakona za leto 1924/1925 počensi s 1. sept. 1924 predpisoval prispevek za začasno delavsko zbornico za Slovenijo v Ljubljani dnevno 1/3% zavarovalnega dnevnega zaslužka, ki služi za podlâgo pri odmerjanju prispevka za zavarovanje za slučaj bolezni, odnosno v visini 8 1/3% prispevka za zavarovanje za slučaj bolezni.

Prispevek za delavsko zbornico se bode predpisoval samo za one osebe, ki so dolžne biti zavarovane za slučaj bolezni in nezgode in so uvrščene v VI. in višje mezdne razrede. Za one osebe, ki so uvrščene v I. do vštêvi V. mezdni razred, se ta

prispevek ne bode predpisoval.

Prispevek za delavsko zbornico znaša na teden (za 6 dni):

Mezdni razred: VI. VII. VIII. IX. X. XI. Prispevek v dinarjih: 0.18 0.20 0.24 0.29 0.35 0.42

Mezdni razred: XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. Prispevek v dinarjih: 0.50 0.60 0.72 0.88 1.02 1.20

Ta prispevek je dolžan plačevati delodajalec, vendar ga sme v celoti odtegniti od delojemalčevega (zavarovančevega) zaslužka.

Prispevke za delavsko zbornico bode predpisoval po odredbi minîsterstva za socijalno politiko Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani mesečno za nazaj istočasno s prispevki za slučaj bolezni in nezgode ter za posredovalnico za delo. (Borza dela). Plačane prispevke nakazovali bodo Okrožni uradi osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, le-ta pa pristojnim delavskim zborncam.

SALONIT

je najbôgsa pokrivâtja pala. Bôgsa je kak kaksastêcs drûga pokrivâtja náprava ár je lehka, nezgoríva i trplíva, záto túdi najfalêsa »SALONIT« je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prêkmurszko szkladis-6—13 cse je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini v MURSKI SOBOTI.

Vsze potřebno sze zvê túdi tam.

Vendéglösök figyelme!!

A murska-sobotai pincém-ben elsörangu jó minőségű ó- és ujkapható. Ára literenként 6^{1/2} 154-4 Dinártól felfelé.

NÁDAI JOZSEF borkereskedő.

Sukno

kangarn in ševjot za moške in ženske obleke, ter vsakovrstno manu fakturno blago za čudovito

nizke cene razpošilja veletrgovina M. Stermecki, Celje

št. 335. Slovenija.

Kdo se zaveže, da vrne v roku 8 dni ali plača Din 150 — dobiti će veliko zbirko vzorcev (muštrov). Ilustrovani cenik brezplačno! Trgovci engros cene! 130-8

Dve zidani hiši z večjim posestvom za 100 dinarjev

dobil bo lastnik naše srečke, katerega bo zadel žreb.

Srečke razpošilja »Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptuj«, proti naprej — pošiljatvi zneska za srečko, ter Din 3 — za priporočeno pošiljatev.

Srečke dobe se tudi pri g. Valentin Komavli, stanujoč v gostilni pri Kolodvoru, Murska Sobota. 50-2

FIGYELEM!!

Épület és tűzfát a legjobb minőségben, a legolcsóbbb napiáron és dus választék-153-4 ban kizárólag:

ÁBRAHÁMELEK fakeskedőnél HODOSON szerezheti meg.

Blâ'zeno nôvo leto 'zelêmo vszem nasim prijâtelom i znancam! Boldog ujêvet kívánunk ismerôseinknek, jóakaróinknak, illetve üzletfeleinknek!!

I. HAHN Prekmurska Tiskarna M. Sobota	URSZULESZKU PÉTER brivec borbély M. Sobota	CVETICS JÁNOS trg. — keresk. M. Sobota	NEMEC JÁNOS trg. — keresk. M. Sobota
LEGENSTEIN GÉZA kavarnar — kâvés M. Sobota	BENKO JÓZSEF export import M. Sobota indústria meszni pridelkov — husipari nagyüzem	HEKLITS ISTVÁN trg. — keresk. M. Sobota	
KEMÉNY MARKO hotelir — szállodás M. Sobota	BENKICS JÁNOS krcsmár — vendéglős M. Sobota	TURK JOZSEF krcsmár — vendéglős M. Sobota	KOHN SAMU trg. — keresk. M. Sobota
A. KIRÁLY M. SOBOTA trg. z klobûki, perilom in krâtkim blâgom. — Nôï kalap fehérmû és rövidâru keresk.	BRATA BRUMEN trg. z različnim blâgom, manufak-turov in cipelami. M. Sobota.	STERN ARNOLD trg. — keresk. Puconci.	VEZÉR JÓZSEF & GÉZA Martjanci.
BÁCZ RUDOLF trg. — keresk. Puconci	ERDÖSSY BARNABÁS trg. z papérom i igracsami. Papir és játékaru keresk. M. Sobota.	ČEH in GÁSPÁR trg. — keresk. M. Sobota.	SKRABÁN JÁNOS trg. — kereskedő Puconci
KÜHAR JÁNOS krcsmár — vendéglős Puconci	VELIKA KAVARNA. — NAGY KÁVÉHAZ MEOLIC Murska Sobota	HORVATH MÁTYÁS krcsmár — vendéglős D. Lendava.	
SIDONIJA NOVÁK slasčičarna M. Sobota	Glâvno zastupstvo „JUGOSZLAVIA“ biztosító főügynökség M. Sobota.	KÜHAR ISTVÁN krcsmár — vendéglős Markisevci	BRATA SIFTÁR in HAHN M. Sobota